

Gargnäs kyrka, Västerbottens län.

Viktiga händelser för kyrkan, relaterade till källor.

1909–1911	Kyrkan uppfördes efter ritningar av ark. Gustaf Ameén från 1907. Byggmästare Holmström, Örnsköldsvik, vilken lämnade arbetet ofullbordat och reste iväg till Amerika 1911. Arbetet fullbordat av hans bröder. Kyrkan orienterad i nordväst sydostlig riktning. Utvändigt målad i ljusgul oljefärg. Entrén ådrad i ”mahogny”. Invändigt målad i vitt och ljusgult. Bänkarna målade i mörkare färgtoner. Centraluppvärmd med kamin under koret. En mindre kamin i sakristian. Vitlackad orgel från K. Anderssons orgelfabrik, Stockholm.	Umebladet 1911-10-11. ATA
1922	*Ritning till bårhus, upprättat av länsarkitekt Edvard Lundqvist. *Förslag till elektrisk installation (belysning) av Edvard Lundqvist. Ljuskronor skulle elektrifieras. Nya lampetter efter väggarna. De befintliga ”ljusarmarna” ansågs vanprydande. *Sockeln vid sakristian skulle överses, där en mindre sättnings ägt rum. *Planläggning av kyrkogården och staket av trä planerades. *Förslag till anordnande av ny orgel (troligen ej utfört). *Bättringsmålning i interiören. *En sänkning av läktaren med 50 cm föreslogs (troligen ej utfört). *Ytterpanelens fotbräder bättringsmålades. *Omkittning av fönsterna *Omtjärning av taket.	Åtgärdsprogram av Edvard Lundqvist 1922-03-02. Byggnadsstyrelsens utlåtande 1922-04-05. Brev till Kungl. Maj:t 1919-06-18. ATA.
1923	*Nytt ångvärmeledningssystem skulle installeras	Brev till Byggnadsstyrelsen 1923-07-30. Dnr 2327. ATA.
1945–1946	*Målat korffönster insatt, ritat av N. P. Ringström. *Kyrkorummets pärlspont panel skulle döljas med masonitskivor, då pärlsponten ansågs ge karaktär av missionshus. *Ommålning i kyrkorummet i samma färgsättning som befintlig.	Byggnadsstyrelsens godkännande av korffönster 1945-05-23. Brev till Byggnadsstyrelsen 1945-12-10. ATA.
1956	Restaurering (ark. Einar Lundberg, Stockholm). *Tilläggsisolering invändigt av väggar och tak. *Träfiberplattor (masonit) i koret togs bort. Dörren i koret igensatt. *Nya dörr- och fönsterfoder, nya golvsocklar. Nytt bredare foder kring triumfbågen uppsatt. *Väggar och tak klätt med slätspont.	Restaureringsförslag av Einar Lundberg 1954-05-16. Beskrivning för mindre renovering 1990-11-26. ATA.

	<p>*Korgolvet utökat, åt väster (eg. åt norr). Ny trappa till koret med ytterliggare ett steg.</p> <p>*Maskinslipning av alla golvytor</p> <p>*Tätning av fönster med tätlist av filt. Fönsternas innerbågar skulle förses med antikglas.</p> <p>*Vindfångsdörrarna (svängdörrar) skulle ombyggas till anslagsdörrar eller bytas ut till anslagsdörrar i samma utseende som befintliga.</p> <p>*Predikstolen flyttades från korväggen (södra väggen) till östra väggen och sänktes. En ny trappa med skärm utfördes.</p> <p>*Spjälverket i läktarbarriären transparent, vilket ansågs störande då benen syntes på dom som satt på läktaren. Träfiberplattor skulle därför uppsättas på insidan.</p> <p>*Innerdörr till sakristians entré.</p> <p>*Borttagande av bänkar under läktaren, tre i öster och fyra i väster. Förvaringsskåp med träfiberluckor installerade.</p> <p>*Ökning av bänkvståndet och nya större psalmbokhyllor.</p> <p>*Altarringens höjd skulle minskas genom avkortning nertill. Klädseln på överliggaren i rött sammet skulle tas bort.</p> <p>*Altarbordets djup skulle ökas och en ny skiva i ek eller furu skulle göras.</p> <p>*Kaminer från kyrkorum och sakristia togs bort. Elektriskt värmesystem med radiatorer och bänkvärmare. Befintlig varmluftsvarmeanläggning skulle bibehållas som reserv vid strömavbrott (Elkonsult T. R. Edgren, Skellefteå).</p> <p>*Invändig ommålning. Färgsättning av konstnär Torsten Norberg.</p> <p>*Altaruppsatsen skulle tas bort. Ett kors skulle ställas upp på altarbordet</p>	
1973	<p>*Förslag till kyrkogårdsutvidgning, åt väster och söder, VAB, Umeå.</p> <p>Befintlig kallmur i kyrkogårdens norra gräns skulle förlängas med 43 meter. Den västra gränsmuren skulle rivas och material härifrån användas till förlängningen. Plantering av björk och bergtall. Kyrkogårdsområdets sydvästra och sydöstra del skulle bibehållas som naturpark. Vattenledningar dragna med vattenpostventiler.</p>	<p>Utvidgning av kyrkogård, Markplanering och byggnadsbeskrivning 1972-06-30. Dnr K309/73. Ritningsförteckning. ATA.</p>
1979	<p>*Ekonomibyggnad vid kyrkogården.</p>	<p>Länsstyrelsens godkännande 1979-03-06. Dnr 1282. ATA.</p>

1981	<p>*Piporgel från Modulorgel AB, Umeå. Spelbord, orgelbänk och pipskåp skulle ytbehandlas så att den passade in i kyrkorummet.</p>	<p>RAÄ:s godkännande 1981-04-29. Dnr 1908/81. Beskrivning-ny orgel i Gargnäs kyrka. Dnr 5440/80. Haparandabladet 1981-05-12. ATA</p>
1990–1991	<p>Restaurering (Rune Wästerby, VAB, Umeå).</p> <ul style="list-style-type: none"> *Fogar i sockel och entrébro tätade med nytt fogbruk. *Omkitning av fönster. Fönsterna skulle samtidigt förses med tätningslister och beslag. Trasiga fönsterrutor i tornet skulle bytas ut. *snörasskydd på taket skulle kompletteras eller bytas ut. *Skorstenen skadad och frostsprängd. Skulle antingen restaureras eller rivras till yttertakets nivå och kompletteras med ventilationshuv. *Upptagande av dörr med diskret utformning på fondväggen, norr om koret. Till ingången skulle en handikappramp anslutas. *Borttagande av de två främsta bänkraderna för att ge plats åt kören. Skärmarna skulle därmed flyttas bakåt, liksom även korrtrappan (ca 65 cm). *Städtrum installerad i befintlig WC. *Elcentral och ljudanläggning skulle placeras i förvaringsskåpen, längst bak i kyrkorummet. Befintliga släta skåpluckor skulle ersättas av luckor med ram och fyllningar. *Ny rymligare toalett, inredd där elcentralen var placerad med ingång mot kyrkorummet. En kaphylla skulle placeras indragen under läktarens framkant. *Vissa detaljer i arkitekturen skulle få ny färgsättning, såsom triumfbågen, takbjälkarna och väggpilastrarna. Nyanser i grönt, engelskt rött- eller mörkbrun terrakottafärg föreslogs (i övrigt skulle den grågröna färgtonen från 1950-talets restaurering behållas) *Nya elradiatorer och bänkvärmare. *Halogenstrålkastare bakom triumfbåge. *Allmän översyn och komplettering av elutrustning. Ny serviscentral typ kabelmätarskåp. *Brandlarm ansluten till larmcentral. <p>*Utvändig ommålning av fasader, fönster och dörrar med linoljefärg i samma kulör som befintlig.</p>	<p>Översiktlig beskrivning för mindre renovering 1990-11-26. ATA.</p>